

SUSCRIPCIÓ
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya. 4'50 pessetes al trimestre
Extranjer. 9'00 id. id.
Pagant per any, una petita de rebueta

EL POBLE: CATALA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 9, PRINCIPAL
IMPREMTA
CARRER DE FORTINER, C/DA 2 TERA
TELÈFON
REDACCIÓ, 723 - IMPREMTA, 2.298

ANY X-NUM. 3.014 BARCELONA, DISSABTE 14 DE JUNY DE 1913 UN NÚMERO, 5 CÈNTIMS

GRANS MA-
GATZEMS

EL SIGLO

CONDE I C.
BARCELONA

Actualment

EXPOSICIÓ ESPECIAL I VENDA DE Mobles i articles per a TAULA i REGAL

Preus considerablement reduïts durant els dies d'Exposició en

Vaixelles	Coberts	Saies viatge	Binoes teatre	Persianes
Servois de cristall	Vinagres	Moneders pell	Caixes paper	Cortines
Bateria de cuina	Plateria	Flors	Fotografia	Llançols
Ceràmica	Relotjeria	Perfumeria	Dibuix i pintura	Manteleries
Cistelleria	Figures	Vanos	Làmpares	Davantals
Centres	Miralls	Ombrells	Mobles	etc., etc.

GRANS OCASIONS

Telegraf públic en el saló de lectura (Segon pis)

A MONTSERRAT EN AUTOMOBIL-JARDINERA
Comença la temporada el 11 de maig fins al 4 de Novembre. Sortin del Baixador a les 6'18 es troba a Montserrat l'auto per a Montserrat. Se despatxen bitllets Agencia Igualada, Sant Pau, 2, Barcelona. Viatges extraordinaris: Viuda Bros. Telèfon 406, Esparraguera.

En la desfeta de la Conjunció

LA TRACIÓ DARRERA

Què ha passat en la política espanyola per a determinar la traició que a la causa de la República estan sent alguns republicans?

Digueu que el rei és liberal, que han desaparegut els obstacles tradicionals, que la monarquia s'inspira en Anglaterra, que l'ideal de don Alfonso és el rei Carles III, i que, en fi, la democràcia i la llibertat han arribat a l'alcàsser regit i escombrat els rancis prejudicis d'altres temps.

Tot això és lo que's diu, i no certament d'ara, sinó de la cinc o sis anys, encara que ara hi hagi més interès en llançar-ho als quatre vents. Tot això és lo que's diu; no pas lo que's fa.

Lo que's fa és molt altra cosa. És una aventura al Marroc que costa ja molts milions i molta sang preciosa de joventut proletària; un ridícul intent de laicització de l'escola, abandonat purgament i mixtificat a gust dels reaccionaris, així que s'ha fet arribar a les altes esferes del Poder l'hipòcrita protesta dels ultramontans; el manteniment del caciquisme, del despotisme, de la ficció i de la suplantació de la voluntat popular en la política; la disbauxa i el desordre en l'hisenda; la provocació als plutòcrates i als interessos creïscals...

Ont són les raons sòlides que aconsellen l'evolució dels republicans cap a l'alfonisme? Quina garantia de fet hi ha per a poder creure de bona fe en la democratització i liberalització d'aquests poders, als que des de 40 anys han atribuït els republicans d'Espanya la causa principal de l'endarreriment i la pobresa nacional? Novaltes les certum i no les trobem.

Més aviat se'ns pre-enten raons per a afirmar amb més energia la nostra fe republicana. No és ara que la boja sobeja d'un quofe dinàstic ha tret a la monarquia un dels mes grossos punts? No és ara que hi ha en els camps alfonistes una lamentable crisi d'homes, de disciplina i fins d'ideals? Doncs sembla que hauria d'esser ara quan els directores del republicanisme emprenguessin l'acció amb més braç que mai per a arribar a la realització del seu ideal.

No és així. Sensibles els nostres republicans, completament encisats amb els nous cants democràtics que ells, —no més— senten en la monarquia, se disposen a omplir els buïds que en les rengleres d'aquesta hi ha i a portar nous entusiasmes en els defallits esperits dels defensors de l'altir i el trono. Bonica feina per a els que s'han fet famosos dient-se republicans!

Mes liberal, mes democràtica que altres monarquies, fou sens dubte aquell don Amadeu que's digué per antonomasia el rei democràtic. Si els Pi i Margall, els Figueras, els Salmeron, i tant d'altres preclars apòstols haguessin tingut tan feble fe republicana com aquests republicans de nostres dies, que haurien hagut de fer? Que hauria devingut el republicanisme espanyol, que, únic frè dels governs reaccionaris, ha servit al menys per a no regular en el camí fet pels primers democràtics?

No estan pas en la monarquia les raons de l'evolució; estan en els que evolucioneu. Estan en les ganes de manar, en la desconfiança en el poble amb el qual estan cada dia menys en contacte, en l'endarreriment que's hi fa el Poder i el Pressupost.

No ens ha vingut de nou la traició per lo que fa referència al senyor Alvaró i als seus més íntims amics. En ell fins potser no és traició, perquè de molts anys que ve preliant i exercint en certa manera la co-laboració amb la monarquia i l'acidentalitat de les formes de govern. D'altres tampoc ens ha sorprès, perquè la seva inquietud, la seva ambició i la seva manca de preparació política, ja ens feien esperar un fi d'aquesta manera. Però si que ens ha estranyat dolorosissimament don Lluís de Zulueta, diputat per Barcelona mercès als vots federals nacionals. D'ell, tan radical, tan anticlerical, tan ple de seny, si que's estranya el canvi, sobtat per nosaltres, que vivim sortosament lluny de la pestilència política de Madrid.

No anem a escriure, emporé, cap irada imprecació al nou reformista. Li direm no més quel poble republicà de Catalunya no pot estar amb ell, no hi estarà mai, perquè se sent irreconciliable enemic de les monarquies, seguint les doctrines que ell tant vegades els ha predicat. Sapigueu-ho el senyor Zulueta i sapigueu-ho també, per a satisfacció seva, els diputats que dignament s'han negat a empassar-se al règimen dinàstic.

Catalunya segueix sent tant republicana com sempre i sab que no li han de faltar homes ben intrínsecament republicans per a ocupar els llocs que han deixat buïds la defeció i la traició. Els altres se poden donar; Catalunya, no.

Associació de la Premsa diària de Barcelona

En la darrera reunió celebrada per l'Associació de la Premsa diària de Barcelona, la Comissió nomenada per l'organització d'un curs de conferències públiques en nostra ciutat, donat compte de les primeres gestions fetes. Hi ha el propòsit de inaugurar solemnement les conferències a començament del mes d'octubre vinent amb un curs d'alta al que's procurará donar la major brillantor possible.

Les conferències seran públiques i de pagament, donant-se en un dels primers teatres barcelonins. Els conferencians s'escolliran entre les primeres figures literàries i polítiques d'Espanya i de l'Europa llatina.

En la mateixa sessió s'exposà i acollí carinyosament l'idea de celebrar a Barcelona una Exposició Nacional de Petits In-

vents que l'Associació patrocinaria, organitzada i subvencionada cada any amb un premi en metalle. El certamen s'encaminaria a que tots els aprenents, obrers, petits industrials, estudiants i homes de carrera tinguessin un incentiu en els llurs estudis i investigacions i poguessin inventar, com es fa en l'estranger, amb probabilitats de veure llurs treballs recompensats i coronats per l'èxit.

La Junta acordà emprendre immediatament els estudis encaminats a fer practica l'idea, elaborant a aquest fi el corresponent projecte.

Finalment acordà la Junta procedir al repartiment dels nous carnets d'identitat, els quals s'entregaran als socis provi retorn de l'antia.

Dr. Serrallach VIES URINÀRIES I RONÓ 1227 6a 7. Pelal. 40, Consulta econòmica, de 7 a 9, Jovellanos, 2.º

ECOS

ELS periòdics publiquen la relació de les quantitats entregades a institucions benèfiques i recaudades pel Círcol Equestre en la seva famosa «corrida». No hi manca cap assil, ni cap croquis, ni cap dispensari. La llista dels actes benèfics que s'han pogut realitzar amb la recaudació flamenca són considerables, però el Círcol Equestre s'ha oblidat de fer una altra relació d'actes benèfics coneguts amb la seva festa taurina, relació que nosaltres li oferim per si vol encara oferir-la als periòdics per a coneixement dels cavallerosos socis de l'Equestre en particular i del públic en general.

Vuit brans sacrificats davant de dotze mil persones, no a la manera clàssica, noble i religiosa, sinó a l'espanyola, brutal i atormentadora.

Seize cavalls morts, setze cavalls que'l Círcol Equestre, per a honorar el seu nom, hauria d'haver protegit pensant que eren pobres animals veterans del treball, qui sab si amb glories hípiques logrades en «corridos» i curses.

Diverses caigudes de picadors.

Variats cops rebuts pels torrejadors.

Una lesió produïda per un flamenca que va apelar al dret d'insurrecció contra aqueixa institució torera que s'anomena el «Gallo».

Una ferida greu del picador «Alejo».

El Círcol Equestre comprèn que la seva beneficència no tant sols se deu dirigir a persones agenes a la «corrida», sinó també a les que en ell hi prengueren part i mal. Al final de la seva relació fa constar aquest donatiu: «Para el picador herido gravemente en la corrida, 1.000 pesetas.» El Círcol Equestre amb la seva flamenca beneficència no ha assegurat la vida de cap establiment piados, ni haurà lograt tant sols quel caldo servit per la caritat oficial als malalts sigui més espès, més confiant, al menys un dia, en honor i gloria de la caritat flamenca.

Emporé el Círcol amb la seva cursa aconseguí d'ugues coses. Primera: produir una desgracia, un dolor, i per lo tant un motiu més per a beneficència que no existia. Això lògicament vol dir que si s'arriba a donar un desastre taurí, el Círcol Equestre, amb la seva beneficència, omple la sala de ferits de l'Hospital. Segona: que aquesta beneficència se mantinguí insistent en la memoria de tots. Quan el pobre picador passí pels carrers mostrant la seva cama lamentable, la gent podrà dir: —Aquest és aquell picador que va trencar-se'l femur en una «corrida» de beneficència.

Alavet a cavall, era cavaller, que menys podria fer que oferir la seva sang i els seus ossos en una festa organitzada per una societat hípica?

La frèvola gasetilla

Per a escollir marit

Escollir marit! Heus aquí un greu problema per a la dona; no menys greu que per a l'home d'escollir muller. Però ara no's tracta precisament del sexe que se'n diu fort, sinó del sexe feble, el fort en molts casos de la vida.

Anem a donar unes fórmules per a escollir marit a les nostres simpàtiques llegidores. Segons aquestes fórmules pot conèixer el caràcter, les genialitats, els defectes i les bones qualitats del futur, amb el color del cabell. Amb això podrà escollir bon marit, si no vé després l'anti-pàtic Interès o bé l'amable, simpàtic i entremaliat Amor i desfa totes les combinacions.

L'home que té els cabells llisos, llargs, de color blanquinós o ros, fins i suaus al tacte, és, naturalment molt tímida, poc fort, pacífic en les reunions i sempre agradable en tots els llocs on se troba.

Els que tenen els cabells aspres i curts, són forts, intrèpids, atrevits, inquietos, superbes, i molt sovint trapassers i mentiders.

Els cabells afuts, denoten un home de cervell dur i nociu.

Els que tenen abundant cabell en el front, són senzills, luxuriosos, es fien fàcilment dels demés i creuen tot quant se'ls diu, tenen poc talent i són groliers en sos discursos.

Els que tenen el pel ricat, són senzills, no dolents ni bons, però molt apes per a la música.

Els que tenen molt cabell son de fàcil digestió, superbes, negligents, fiacs de memoria, curiosos i desgraciats.

Els cabells rojos, indiquen un home envejós, maligne, colèric, mentider i rondinaire.

Els rossos són aptes per a tot, aimants d'honors i vanagloria.

Els negres indiquen aptitud per als negocis, inclinats més bé al mal, servicials, treballadors i reservats.

Els que durant la joventut tenen el cabell grisenc, són vellerosos, luxuriosos, plens d'orgull i velleïres.

Pro Mancomunitat

El passat diumenge donà una conferència pública a Calonge (Empordà), el president de la Diputació provincial don Agustí Riera.

L'acte se celebrà en el casino «La Fraternitat». Davant de nombrosíssim públic que omplia totalment el local, el senyor Riera desenvolupà el tema «La Mancomunitat», exposant l'alcaneu, importància i finalitat per a Catalunya i la prosperitat del projecte de llei que ara s'ha discutit al Senat. Prop d'hora i mitja durà la conferència, escoltada amb grandíssima atenció, al final de la qual se tributà al senyor Riera una entusiasta i expressiva manifestació de simpatia.

«Montero Rios. —Senado. —Madrid. —»
«Shan enviat aquest telegrama: Elementos liberales democratas protestan indignados actitud demostada Mancomunidad. Así se manan los sentimientos nacionales. Adhesion incondicional conducto Gobierno dimitido. — Quatrecentas. —Carreta. —Grau.»

«Ayuntamiento Moyá felicita V. E. re. —Presidente Consejo ministros. —Madrid. —»
«En nom del Comitè Liberal de Sabadell, el felicita per l'energia demostrada per aprovació Mancomunitat, pregant-li perseverar fins a total aprovació per a engrandiment de l'estimada patria. —Presidente, Romera»

Des de Sabadell:
«Presidente Consejo ministros. —Madrid. —»
«En nom del Comitè Liberal de Sabadell, el felicita per l'energia demostrada per aprovació Mancomunitat, pregant-li perseverar fins a total aprovació per a engrandiment de l'estimada patria. —Presidente, Romera»

MUSICA

Concerts en la Sala Oliver

Dies enera fou la Teresa Bonich, deixeble de la mestra Martí-Cristià, la que donà un recital interessantíssim en aquesta sala.

La sala estava curulla de distingida concorrencia que aplaudí sorollosament a la senyoreta Bonich.

Figuraven en el programa obres de Beethoven, Haydn, Mozart, Bach, Daquin, Duran i Martí-Cristià.

En totes elles fou gala la senyoreta Bonich de la seva exquisida dicció i de la personalíssima manera que té d'interpretar als grans mestres.

En les obres de Martí-Cristià estiguí el cab millor que en lloc; l'artista's veu que està compenetrada amb les obres i consegüentment les diu d'una manera especial.

El crític és un fervent admirador del Martí-Cristià; veu en ell tot un temperament artístic i un estil ben propi, en totes les seves obres.

Un dia vindrà, no molt lluny, en que ens ocuparem detingudament de l'obra del Martí-Cristià estudiant-lo pas a pas i en totes les obres seves.

Ara, per a finalitzar, ajuntem el nostre aplaudiment als que en el dia del recital, escoltà la senyoreta Teresa Bonich, com a coronament a la seva mestria.

Concert Nogués-Vila

Dos deixebles del mestre Morera, que amb obres seves, presentaren un interessantíssim programa.

Estava aquest compost d'una «Sonata» en la menor de Nogués, per a piano i violí.

Els intèrprets foren en Blai Net, el jove virtuós del piano i en Vila, violinista exquisit.

L'obra de Nogués, és de veritable empena, creixent en intensitat a cada temps fins al finalitzar, ont ens presenta un acobadíssim treball, que's demostra lo molt que sab i lo molt que d'ell pot esperar-se. Indit dir com fou interpretada tant en exemple als artistes que hem mentat.

En Vila, ens fou confondre la seva sintonia en més per a violoncello i piano. Excelsos en «Marius Vengé» i en «Blai Net».

En Vengé digué la dificilíssima part seva, d'una impecable manera, amb tota correcció i estil. No havien sentit mai a en Vengé i se'ns demostrà un veritable concertista, arrancant belles sonoritats del difícil instrument que amb tot art domina.

La «Sonata» de Vila és tota ella un filigrana sobre tot l'andante, ple d'intensitat i força emotiva.

El Marroc sagnant

La guerra santa

Les noves que's van rebent del Marroc RIF creixen per tots quatre costats. En diuen tota la gravetat de la situació. El versos llocs de la zona espanyola, en altres de la zona francesa, la feresa africana, la rebel·lia d'un poble que's veu arrebar a la seva independència s'alcera irada.

Van caient les víctimes, i darrera de les caigudes altres es provable que en cauran. Un clam d'angoixa torna a aixecar-se en tots els indrets de les terres de Espanya.

Els pels africans la guerra'm ofici, però també una venjança que cau damunt d'aquells que contra sa voluntat volen imposar-lo la llei del més fort.

I Espanya com se mira això! A les algarbes diuen que hi ha un gran dolor que no serà mai el del que plora llàgrimes de sang pels fills que moren en les terres africanes; en el poble hi ha una fatalista resignació.

Podem cantar victòria altra volta els que s'entusiasmen amb la rebuda que's feu al general Alfau a la seva entrada a Tetuán. Allavors es corré la pólvora en festes típiques, ara corre en les batalles sagnants. Les canyes s'han tornat llances. El doctor Maestre que allavors glorificà la conquesta del Marroc deuria ara organitzar batallons de joventuts darrades i dur-les als camps de batalla i vèncer al moro infidel que no's conforma en devenir súbdit de l'Europa. Això ho feren els anglesos en la guerra del Transvaal, així els tanquis quan la guerra amb Espanya, així els pobles que de debò senten el patriotisme.

Però aquí no serà així. Aquí es vessarà la sang del poble, la sang generosa dels humils. No arribarà'l dol als alchères de l'aristocràcia.

El Marroc és i serà la ferida oberta per ont es perdrien energies, cabals i vides precioses d'aquests pobles que componen l'Espanya. Els pecats d'uns quants hauríem de pagar los tots. Digueu que això és fatal, que l'Europa ens ha imposat el dilema de civilitzar als marroquins o de morir, d'esser esborrats com a poble del nombre de les nacions civilitzades.

Aquesta és la teoria dels conformistes, dels que cap sacrifici els costarà la tragèdia marroquina, de tots aquells que's sedueixen les flors de paper i les glories de l'illustrat.

Així que tenim veritable amor al pro-

A l'igual que'l seu company Nogués, en Vila se'ns presentà un compositor de la ca, que promet dies de gloria a Catalunya.

La segona part estava composta de «Això» per a cant i piano, que cantà exquisidament la senyoreta Mercè Plantada, acompanyada per en Blai Net.

Tots els «Això» son obra merfissima, arrancant sorollosos aplaudiments de la nombrosa i escollida concorrencia que assistí al concert.

Un aplaudiment sincer a tots els que prengueren part en ell, als compositors Nogués i Vila als intèrprets Maria de la Mercè Plantada, Blai Net i Marius Vengé i especialment a l'illustre compositor Enric Morera, mestre de Vila i Nogués, perquè ha demostrat una vegada més, lo molt que's pot lograr, quant l'ensenyament que es dona, és tal com deu donar-se.

Acadèmia Provincial de Belles Arts

Dijumenge que vé a les cinc de la tarde celebrà sessió pública a la Casa Llotja aquesta Acadèmia.

L'acte consistirà en la lectura de la lletzenya-memoria pel secretari, senyor Rodríguez Codolà; discurs del professor de l'Escola d'Arts i Oficis, senyor El Canadell, dirigit als alumnes premiats amb «Bones» de viatges, i altres discurs de l'acadèmic senyor Mestres i Borrell, sobre «La tècnica de la pintura».

Els premis han sigut concedits de la forma següent:

Bones de viatges: Per composició decorativa en Escultura, don Joan Pueyo Alabaster. Per pintura, don Alfons Lladet Casanovas.

(Medalles de Plata. Escola Superior de Arts i Oficis i Belles Arts: Per composició decorativa (Escultura), don Carles Capdevila Nogués. Per dibuix del natural, don Rafael Sanchis Yago. Per Anatomia artística, don Joan Ribera Villardó. Per Teoria i Historia de les Belles Arts, doctya Esther Nicolson Gispert. Per Pintura decorativa, donya Mercè Vacarinas Vila. Per dibuix artístic, don Alexandre Hontel Bassols. Per perspectiva, don Francisco Arola Sala. Per dibuix d'antic, don Pere Badia Vidella. Per colorit, don Rafael Sanchis Yago. Per concepte de l'Art i Historia de les Arts decoratives, don Francisco Mestre Farrán. Per Escultura del Natural, don Josep Tenas Olives. Per Estudi de les formes de la Naturalesa i l'Art, donya Maria Sabaté Nadal. Per emmotllat i buidat, don Josep Casanovas Bole.

Escola Municipal d'Arts del districte octau: Per emmotllat i buidat, don Joan Romagosa Bertran.

EL VINO KOLA MIDY es un tónico regulador del cor, está indicado contra la fatiga física e intelectual, diarrea crónica, anemia de países cálidos, convalecencia lenta, extenuación, neurastenia, i es excesos de trabajo, a vasos per día, un abans de cada menjada, pessetes 4'50 botella.

Noves particulars

Tetuán. — El general Alfau sortí ahir varies vegades de la plaça per a donar ordres en el camp per al moviment de les columnes que havien de protegir la tornada de les forces del general Primo de Rivera.

Se fan grans elogis de dos soldats del ebor que escoltant al general Primo de Rivera feren veritables prodigis amb el fusell.

A última hora se correuq ahir l'encm cap a la plaça i engegà tres o quatre campanes; però fou rebutjat, amb nombrosíssims baixes, per les ametralladores que estaven amagades, i el sorprengueren amb sos focs.

Finalment, les forces indígenes de cavalleria i infanteria auxiliaren la tornada de les avançades, tornant sense novetats.

Aquesta matinata ha sigut relleuat el batalló de Llerena qui guarnia la plaça per altre de Barbastro.

A primeres hores de la matinata se segeix sentia foc de canó.

Els nostres soldats cremen sembrats i llars.

Els caçadors de Madrid i els enginyers han pernoctat en la posició que ocupen, quedant nacionals de boca i guerra per a dos dies.

Crida a files

S'ha disposat pel ministeri de la Guerra cridar a files a tots els individus que disfruten de llicència limitada pertanyents a les regions primera, segona i tercera.

Artilleria al Marroc

S'ha enviat al Marroc una bateria del regiment de Victoria.

Oficial

En la conferencia celebrada pel ministeri de la Guerra amb l'alt comissari, aquest li diu lo següent:

«La columna arribà al mont Laucien sense gran resistencia. Trobà la guarnició amb bon esperit a pesar d'haver-se estat batint durant tota la nit. De madrugada no evacuaran els morts i ferits, ni les tropes se'ls deixà un gran dipò-

